

Sygn. akt III C 1866/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Ewa Suchecka- Bartnik
Protokolant:	Żaneta Ignaczak

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2022 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.

przeciwko K. W.

o zapłatę

1. Utrzymuje w całości nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu nakazowym w dniu 12 maja 2021 roku w sprawie III Nc 318/20;
2. Zasądza od pozwanego K. W. na rzecz powoda Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Ewa Suchecka- Bartnik

Sygn. akt III C 1866/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 grudnia 2020 roku powód L. K. – Syndyk masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., wniósł o rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym i orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwany K. W. w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty ma zapłacić na rzecz Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 1.528.481,23 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 1.536.481,23 złotych od dnia 1 października 2019 roku do dnia 27 listopada 2019 roku oraz od kwoty 1.528.481,23 złotych od dnia 28 listopada 2019 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego adwokata, według norm przepisanych, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty do dnia zapłaty.

Uzasadniając swoje stanowisko, powód wyjaśnił, iż znajduje się on w posiadaniu weksla własnego na kwotę 1.536.481,23 złotych wystawionego przez K. W.. Weksel został wystawiony jako niezupełny (in blanco) oraz wydany przez (...) na zabezpieczenie spłaty zobowiązania wynikającego z umowy kredytu zabezpieczonego hipoteką nr (...) datowanej na dzień 18 grudnia 2013 roku, a podpisanej 20 grudnia 2013 roku. Umowa została wykonana przez kredytodawcę, a kwota kredytu została udostępniona pozwanemu zgodnie z jego dyspozycjami oraz umową. Wystawca weksla nie wywiązał się jednakże z obowiązku spłaty kredytu, zgodnie z postanowieniami umowy, co skutkowało

naliczaniem odsetek karnych (odsetek umownych za opóźnienie) od zaległego kapitału. Syndyk wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania zaległych należności, wysyłając stosowne wezwania na wskazany przez pozwanego adres. Wezwania do zapłaty nie spowodowały jednak spłaty zadłużenia przez pozwanego. W konsekwencji, syndyk pismem z dnia 10 lutego 2016 roku wypowiedział umowę pozwanemu. Po upływie okresu wypowiedzenia, w którym pozwany nadal nie dokonał spłaty zaległych należności, cały kredyt wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami stał się natychmiast wymagalny.

Powód wskazał, iż z uwagi na postawę pozwanego, który nie podjął czynności skutkujących dobrowolnym (pozasądowym) zakończeniem sprawy, a ściślej spłatą należności wynikającej z umowy, powód stosownie do uprawnienia wynikającego z § 9 ust. 9 umowy oraz deklaracji wekslowej uzupełnił weksel pozostałą do zapłaty kwotą zadłużenia w wysokości 1.536.481,23 złotych, opatrzył go datą płatności na dzień 30 września 2019 roku oraz miejscem płatności w siedzibie (...) w W. przy ul. (...). Następnie, pismem z dnia 6 września 2019 roku powód zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla in blanco oraz wezwał go do wykupu weksla.

Powód wyjaśnił przy tym, iż na sumę wekslową, wynoszącą 1.536.481,23 zł, składają się następujące kwoty: niespłacony kapitał kredytu w kwocie 995.000,00 złotych, niespłacone odsetki umowne w kwocie 279.435,15 złotych, odsetki z tytułu należności przeterminowanych (karne) w kwocie 261.938,08 złotych oraz prowizja i opłaty dodatkowe w łącznej kwocie 108,00 złotych. Do dnia wniesienia pozwu weksel nie został wykupiony przez pozwanego. Powód wskazał przy tym, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim, II Wydział Karny wydanym w dniu 9 października 2019 roku, w sprawie prowadzonej za sygn. akt II K 99/19, pozwany został zobowiązany do naprawienia szkody w wysokości 8.000,00 złotych, która to kwota została przez niego uiszczona w dniu 27 listopada 2019 roku. Z tych względów, powód pomniejszył dochodzoną niniejszym pozwem kwotę o kwotę orzeczonego obowiązku naprawienia szkody (pozew k. 3-9).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z weksla w dniu 12 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie nakazał pozwanemu K. W., aby zapłacił powodowi Syndykowi masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.: kwotę 1.528.481,23 zł złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 1.536.481,23 złotych od dnia 1 października 2019 roku do dnia 27 listopada 2019 roku; kwoty 1.528.481,23 złotych od dnia 28 listopada 2019 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty albo, aby wniósł w tym terminie zarzuty (nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym k. 250).

Od powyższego nakazu zapłaty zarzuty wniósł pozwany K. W.. Wniósł on o uchylenie nakazu zapłaty w całości, jak również oddalenie powództwa w całości. Ponadto, pozwany wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

W pierwszej kolejności, pozwany podniósł zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla niepełnego, poprzez jego wypełnienie mimo upływu terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Skoro powód wskazuje, że jego roszczenia stały się wymagalne w wyniku wypowiedzenia umowy i postawienia całego kredytu wraz z odsetkami w stan wymagalności po upływie 30 dni od wypowiedzenia, to roszczenia te stały się wymagalne w marcu/kwietniu 2016 roku. Tymczasem zawiadomienie o uzupełnieniu weksla wraz z wezwaniem do jego wykupu zostało wysłane do pozwanego dopiero 6 września 2019 roku. Roszczenia mające swoje źródło w działalności gospodarczej przedawniają się w terminie 3 lat.

Pozwany zakwestionował również zgłaszane przez powoda roszczenia w całości, wskazując, iż umowa kredytu była czynnością prawną pozorną, która jest nieważna na podstawie art. 83 k.c. Umowa kredytu została zawarta w wyniku przestępstwa i jako taka jest czynnością prawną sprzeczną z ustawą oraz zasadami współżycia społecznego, a zatem jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 i 2 k.c. Umowa kredytu nie została również w sposób ważny i wywołujący skutki prawne wypowiedzenia, jak również powód nie wykazał, ażeby umowa kredytu została zawarta w formie pisemnej.

Pozwany nie kwestionował przy tym, iż został on skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim II Wydział Karny z dnia 9 października 2019 roku (sygn. akt II K 99/19) za przestępstwo polegające na tym, że w W. i winnych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu uzyskania dla innych osób ze (...) na swoje dane osobowe kredytu Nr (...) w kwocie 995.000,00 złotych oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 995.000,00 złotych, w ten sposób, że przedłożył wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu w/w wysokości przekazane mu przez inne osoby poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości osiągniętych dochodów w firmie (...) sp. z o.o. ul. (...), (...)-(...) W., umowę o pracę z dnia 15 października 2012 roku, druki (...) za okres od sierpnia do października 2013 r., zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu PIT 37 za 2012 r., oraz akt notarialny dotyczący ustanowienia hipoteki stanowiącej zabezpieczenie w/w pożyczki na nieruchomości położonej w miejscowości W. W., gm. Z., której wartość została znacznie zawyżona na podstawie poświadczającego nieprawdę operatu szacunkowego, które to dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania tej pożyczki, czym wprowadził pracowników (...) w W. w błąd, zarówno co do własnej zdolności pożyczkowej, jak i tożsamości osób na rzecz których faktycznie miała zostać udzielona pożyczka, w wyniku czego zawarł umowę kredytu Nr (...) na nazwisko K. W., a uzyskaną sumę pożyczki przekazał innym osobom nie mając zamiaru spłaty pożyczki, czym działał na szkodę (...) w W., tj. za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. wobec pozwanego został orzeczony obowiązek naprawienia szkody na rzecz (...) w kwocie 8.000,00 złotych. Kwota ta zdaniem pozwanego odpowiadała rzeczywistej korzyści, jaką uzyskał pozwany w związku z popełnionym oszustwem.

Pozwany wyjaśnił również, iż pozostaje poza sporem w niniejszym postępowaniu, że w ramach (...) działała zorganizowana grupa przestępcza. Umowę kredytu z pozwanym, z ramienia (...) zawarli J. P. i M. G. – wiceprezesi Zarządu (...). Jak wynika z doniesień medialnych, osobom tym również przedstawiono zarzuty w związku z działalnością przestępczą na szkodę (...), co powinno zostać potwierdzone przez Prokuraturę Okręgową w Gorzowie Wielkopolskim. W ocenie pozwanego, powyższe osoby – zawierając umowę z pozwanym – zdawały sobie sprawę z rzeczywistego celu, w jakim czynność prawna jest dokonywana. Obie strony umowy wiedziały więc, że w ramach umowy kredytu, pozwanemu nie zostanie udostępniona żadna kwota kredytu, gdyż środki z niego pochodzące zostaną przekazane do rąk osób trzecich. Strony wiedziały także, że K. W. nie będzie spłacał tego zobowiązania, a co więcej zakładały, że nikt tego kredytu nie spłaci. Oznacza to, że tak naprawdę strony nie miały woli zawarcia umowy kredytowej, a dokumenty, które zostały podpisane miały wyłącznie stworzyć pozory legalności czynności dokonanej w celach przestępczych. W konsekwencji, umowa została zawarta dla pozorów. W znacznej zaś mierze, korzyść uzyskana w ramach pozornej umowy kredytowej przypadła osobom trzecim, a nie pozwanemu.

Pozwany wskazał, iż nie ulega więc wątpliwości, że przedmiotowa umowa została zawarta w wyniku przestępstwa, za które pozwany został skazany wyrokiem karnym. Uwzględnienie zatem powództwa i zasądzone dochodzonych przez powoda kwot od pozwanego stanowiłoby sanację umowy, która została zawarta w opisany wyżej sposób. Umowa została zawarta zatem z oczywistym naruszeniem zasad współzycia społecznego i jako taka, w myśl art. 58 § 2 k.c. jest umową nieważną.

Pozwany podniósł również, iż umowa kredytowa nigdy nie została w sposób ważny pozwanemu wypowiedziana, w tym wypowiedzenie nie zostało skierowane na prawidłowy adres pozwanego, wypowiedzenie zostało dokonane z pominięciem przepisów art. 75c ust. 1-5 ustawy Prawo bankowe, nie wskazano podstawy prawnej i faktycznej wypowiedzenia umowy, a treść wypowiedzenia jest niejasna. (zarzuty od nakazu zapłaty k. 276-286).

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 9 grudnia 2021 roku zakwestionował zarzuty i argumentację pozwanego zawarte w zarzutach od nakazu zapłaty. (pismo k. 416-454)

W piśmie z dnia 30 marca 2022 roku pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. (pismo k. 501-508)

W dalszym toku procesu strony, w tym powód w piśmie z dnia 30 maja 2022 roku, a pozwany w piśmie z dnia 29 czerwca 2022 roku, podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 127 listopada 2013 roku K. J. wieczorek złożył w (...) z siedzibą w W. (dalej również jako (...) w W.) deklarację członkowską i uchwałą zarządu z tego samego dnia został przyjęty w poczet członków (...) od dnia 27 listopada 2013 roku. (deklaracja k. 55, statut (...) k. 91-111)

W dniu 20 grudnia 2013 roku, na wniosek pozwanego z dnia 11 grudnia 2013 roku, pomiędzy pozwanym K. W. a (...) z siedzibą w W. zawarta została Umowa kredytu zabezpieczonego hipoteką Nr (...), która sporządzona została w dniu 18 grudnia 2013 roku. W imieniu kredytodawcy działali J. P. i M. G. – Wiceprezesi Zarządu (...).

W § 1 ust. 1 umowy wskazano, iż (...) udziela kredytobiorcy na wniosek z dnia 11 grudnia 2013 roku kredytu zabezpieczonego hipoteką na warunkach określonych umową i Regulaminem udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych (...) w W., stanowiącym załącznik do umowy. Zgodnie z § 1 ust. 2, kredyt miał zostać przeznaczony na cel mieszkaniowy: zakup nieruchomości. Umowa została zawarta na okres od 18 grudnia 2013 roku do 11 grudnia 2023 roku (ust. 3). Całkowita kwota kredytu została określona jako 995.000,00 złotych (ust. 4). Na podstawie § 2 ust. 1, wypłata kredytu miała nastąpić w złotych polskich jednorazowo na podstawie złożonej w (...) pisemnej dyspozycji kredytobiorcy po spełnieniu wskazanych w umowie warunków. W § 3 ust. 1 wskazano, iż kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy referencyjnej ustalanej przez radę Polityki Pieniężnej wynoszącej na dzień zawarcia umowy 2,50% powiększonej o marżę (...) w wysokości 11 p.p. (zdanie pierwsze).

W § 9 ust. 1 lit.e umowy wskazano, iż zabezpieczeniem umowy kredytu jest między innymi weksel in blanco. W § 9 ust. 9 postanowiono, iż kredytobiorca wystawi i wręczy (...) w chwili zawierania umowy weksel in blanco, opatrzony klauzulą „nie na zlecenie” lub inną równoznaczną jako zabezpieczenie terminowej spłaty kredytu. W przypadku nieterminowej spłaty kredytu kredytodawca ma prawo wypełnić weksel, w tym opatrzyć go datą i miejscem płatności i przystąpić do jego realizacji do sumy odpowiadającej zadłużeniu (niespłaconej kwocie kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami). Weksel jest płatny w dniu i miejscu oznaczonym przez kredytodawcę według jego uznania. Miejsce przedstawienia weksla do zapłaty zostanie określone przez kredytodawcę w wezwaniu do zapłaty. Po wygaśnięciu zobowiązania z tytułu umowy (...) miał zwrócić weksel kredytobiorcy; kredytobiorca zobowiązał się odebrać weksel za pokwitowaniem w terminie 30 dni od daty całkowitej spłaty kredytu i wyraził zgodę na jego jednostronne zniszczenie przez (...) w przypadku nieodebrania weksla w powyższym terminie.

W myśl § 12 umowy, (...) zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia całego kredytu wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku: niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków umowy [nie zapłacenia przez kredytobiorcę w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy; nie ustanowienia dodatkowego prawnego zabezpieczenia przez kredytobiorcę w terminie zakreślonym przez (...), o którym mowa w § 9 ust. 10; złożenia przez kredytobiorcę fałszywych dokumentów (oświadczeń stanowiących podstawę udzielenia kredytu; nie przedłożenia na żądanie (...) dokumentów o których mowa w § 10)]; utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej.

Załącznikiem do umowy kredytu był Regulamin udzielania pożyczek i kredytów zabezpieczonych hipoteką (...) w W..

Zabezpieczeniem kredytu miała być między innymi hipoteka na pierwszym miejscu do kwoty 1.492,500,00 złotych ustanowiona na nieruchomości gruntowej, położonej w miejscowości W. W..

Nadto w dniu 20 grudnia 2013 roku pozwany przystąpił do ubezpieczenia od nieszczęśliwego wypadku lub zachorowania.

(wniosek k. 456-457, karta wniosku k. 458-459, umowa kredytu zabezpieczonego hipoteką nr (...) k. 26-30, Regulamin udzielania pożyczek i kredytów zabezpieczonych hipoteką (...) w W. k. 31-34, zaświadczenie k. 40, certyfikat k. 464,

wyciąg z OWU k. 465-466, wydruk z systemu k. 41, wniosek o przyznanie pożyczki/ kredytu k. 456-459, deklaracja członkowska k. 55).

W dniu 20 grudnia 2013 roku w W. pozwany K. W. wystawił weksel własny in blanco, w którego treści zostało wskazane, że pozwany zapłaci za weksel własny (...) w W., lecz nie na jej zlecenie. N. dokumentu znalazło się słowo (...). W prawnym dolnym rogu znalazło się zaś podpis czytelny wystawcy weksla – pozwanego zawierający imię i nazwisko, a także wpisany został przez niego jego numer PESEL i adres zamieszkania ul. (...) w W..

Nadto sporządzona została w dniu 20 grudnia 2013 roku deklaracja wekslowa w której wskazano, że jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego na mocy umowy z dnia 18 grudnia 2013 roku nr (...) kredytobiorca składa do dyspozycji (...) weksel in blanco, który kasa ma prawo wypełnić na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi należnościami Kasy w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty całości lub części kredytu oraz we wszystkich przypadkach, w których Kasie służy prawo ściągnięcia swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. Kasa ma prawo opatrzyć ten weksel datą płatności według swego uznania. Weksel będzie płatny w (...) w W.. Weksel może być opatrzony klauzulą „bez protestu” i klauzulą waluty w postaci numeru umowy kredytowej. Jednocześnie wystawca zobowiązał się do każdorazowego informowania (...) o zmianie nazwy lub adresu. Pod deklaracją znajdował się podpis pozwanego. (deklaracja wekslowa)

Kredyt, na zlecenie pozwanego na wskazany przez niego rachunek osoby określonej jako odbiorcy F. M., został wypłacony przez (...) w dniu 20 grudnia 2013 roku w kwocie 995.000,00 złotych (wydruk z systemu k. 41, polecenie wypłaty gotówkowej z dnia 20 grudnia 2013 roku k. 42, przelew k. 43-44, dyspozycja wypłaty kredytu k. 45, zestawienie k. 46-54, operacje na koncie k. 46-54).

Pismami datowanymi na: 22 kwietnia 2014 roku, 16 maja 2014 roku, 20 sierpnia 2014 roku oraz 15 września 2014 roku powód był wzywany do zapłaty kwot zadłużenia z tytułu umowy nr (...) (wezwania do zapłaty k. 460-463).

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie (...) ogłosił upadłość (...) w W. z możliwością zawarcia układu, a następnie postanowieniem z dnia 19 marca 2015 roku zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego w ten sposób, że postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu zmienił na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego. Na Syndyka masy upadłości powołany został dotychczasowy zarządca- L. K.. (postanowienia k. 14, 15, KRS k. 26-23)

Pismem z dnia 29 października 2015 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 229.551,67 złotych w terminie 7 dni od otrzymania wezwania do zapłaty, wskazując, iż kwota ta stanowi zaległość z tytułu umowy nr (...), Wskazano, w przypadku nieuregulowania zadłużenia w wyznaczonym powyżej terminie Syndyk (...) zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy i postanowienia całego zadłużenia w stan natychmiastowej wymagalności. Z kolei, pismem z dnia 15 grudnia 2015 roku powód skierował do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty, wskazując, iż łączna wysokość zaległego zadłużenia wynosi 260.523,26 złotych (wezwanie do zapłaty k. 56-58, ostateczne wezwanie do zapłaty k. 59-61). Przesyłki kierowane były do pozwanego na jego adres wskazany w umowie kredytowej to jest ul. (...) w W.. (potwierdzenia nadania k. 58, 61)

Pismem z dnia 10 lutego 2016 roku, powód skierował do pozwanego wypowiedzenie umowy nr (...), wskazując, iż łączna wysokość zaległego zadłużenia na dzień 10 lutego 2016 roku wynosi 276.947,51 złotych. W wypowiedzeniu umowy zostało wskazane, iż cała niespłacona część pożyczki/kredytu zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z upływem 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia. Przesyłka została skierowana do pozwanego na jego adres wskazany w umowie kredytowej to jest ul. (...) w W. i po dwukrotnej awizacji nieodebrana została zwrócona w dniu 4 marca 2016 roku do nadawcy. (wypowiedzenie umowy k. 62-63, potwierdzenie odbioru k. 64-65).

Powód uzupełnił weksel pozostałą do zapłaty kwotą zadłużenia w wysokości 1.536.481,23 złotych, opatrzył go datą płatności na dzień 30 września 2019 roku oraz miejscem płatności w siedzibie (...) w W. przy ul. (...). Następnie, pismem z dnia 6 września 2019 roku, odebrany przez pozwanego w dniu 12 września 2019 roku, powód zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla in blanco wobec nieuregulowania zadłużenia z umowy kredytu oraz wezwał go do

wykupu weksla w dniu 30 września 2019 roku w siedzibie (...). W zawiadomienie zostało wskazane, iż na kwotę 1.536.481,23 zł składają się następujące kwoty: 995.000,00 złotych tytułem kapitału, 279.435,15 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek umownych, 261.938,08 złotych tytułem odsetek od należności przeterminowanych, 108,00 złotych tytułem kosztów wezwań i powiadomień poręczycieli. Pismo to zostało odebrane przez pozwanego pod dotychczasowym adresem jego zamieszkania w dniu 12 września 2019 roku. (weksel k. 24, zawiadomienie o uzupełnieniu weksla wraz z wezwaniem do jego wykupu i potwierdzeniem odbioru k. 66-69)

W trakcie obowiązywania umowy pozwany dokonał jednej wpłaty tytułem spłaty kredytu - w kwocie 63.399 zł w dniu 30 lipca 2014 roku, która zaksięgowana została na poczet kosztów windykacyjnych w kwocie 54 zł a w pozostałej części na pokrycie odsetek umownych. (zestawienie k. 468, operacje na rachunku k. 46-54)

W księgach finansowych (...) w W. w upadłości likwidacyjnej odnotowana została na dzień 6 września 2019 roku zaległość pozwanego z tytułu umowy kredytu w wysokości 1.536.481,23 złotych- w tym 955000 zł tytułem kapitału, 279435,15 zł tytułem odsetek umownych kapitałowych, 261938,08 zł tytułem odsetek karnych oraz 108 zł kosztów windykacyjnych. (dokument k. 467-468, dokument k.25, uchwały dotyczące oprocentowania k. 81-84, tabele opłat i prowizji k. 85-90, wyliczenie odsetek umownych k. 467, wyliczenie odsetek karnych i całości zadłużenia k.. 468).

W dniu 9 października 2019 roku pozwany K. W. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim II Wydział Karny (sygn. akt II K 99/19) za przestępstwo polegające między innymi (bowiem uznany został za winnego popełnienia również drugiego przestępstwa – w zakresie innej umowy pożyczki) na tym, że w W., W., L. i w innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu uzyskania dla innych osób ze (...) na swoje dane osobowe kredytu Nr (...) w kwocie 995.000,00 złotych oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 995.000,00 złotych, w ten sposób, że przedłożył wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu w/w wysokości przekazane mu przez inne osoby poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości osiąganych dochodów w firmie (...) sp. z o.o. ul. (...), (...)-(...) W., umowę o pracę z dnia 15 października 2012 roku, druki (...) za okres od sierpnia do października 2013 r., zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu PIT 37 za 2012 r., oraz akt notarialny dotyczący ustanowienia hipoteki stanowiącej zabezpieczenie w/w pożyczki na nieruchomości położonej w miejscowości W. W., gm. Z., której wartość została znacznie zawyżona na podstawie poświadczającego nieprawdę operatu szacunkowego, które to dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania tej pożyczki, czym wprowadził pracowników (...) w W. w błąd, zarówno co do własnej zdolności pożyczkowej, jak i tożsamości osób na rzecz których faktycznie miała zostać udzielona pożyczka, w wyniku czego zawarł umowę kredytu Nr (...) na nazwisko K. W., a uzyskaną sumę pożyczki przekazał innym osobom nie mając zamiaru spłaty pożyczki, czym działał na szkodę (...) w W., tj. za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Wobec pozwanego został orzeczony obowiązek naprawienia szkody na rzecz (...) w kwocie 8.000,00 złotych. (wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim k. 70-80).

Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim II Wydział Karny (sygn. akt II K 99/19) w dniu 27 listopada 2019 roku pozwany uiszczył na rzecz powoda kwotę 8.000,00 złotych tytułem naprawienia szkody (pismo pozwanego k. 455, okoliczność bezsporna między stronami).

W piśmie z dnia 10 czerwca 2020 roku pozwany poinformował powoda, iż jego odpowiedzialność z tytułu wziętego kredytu została ustalona wyrokiem Sądu karnego na kwotę 8000 zł, więc wezwania do zapłaty kierowane do niego uznaje za bezzasadne. W piśmie tym pozwany wskazał jako swój adres - adres tożsamy z adresem wskazanym w umowie. (pismo k. 455)

Ustalenia stanu faktycznego zostały poczynione przez Sąd na podstawie dokumentów, zgromadzonych w aktach sprawy, których prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd oparł się ponadto na dokumentach złożonych w kserokopiach, gdyż nie kwestionowała ich żadna ze stron niniejszego postępowania, a zatem zbędne było żądanie dołączenia ich w formie oryginału.

Zgodnie z art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c., Sąd może w szczególności pominąć dowód mający wykazać fakt bezsporny, nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy lub udowodniony zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy; jak również zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania. Na podstawie tego przepisu Sąd pominął dowód z zeznań świadków: J. P., M. G. oraz pozwanego na fakt ustalenia, że zgodnie z wolą stron umowy kredytu nie było pozostawienie pozwanemu do dyspozycji środków z kredytu, ani zobowiązanie pozwanego do spłaty tego kredytu oraz wniosek o zwrócenie się od Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim jak w pkt. 5 zarzutów co do tego, czy J. P. i M. G. zostały postawione zarzuty w związku z umową kredytu z 20 grudnia 2013 roku i jakie. W ocenie Sądu, przeprowadzenie powyższych dowodów zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania, a wnioskowane dowody-fakty były nieistotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Podkreślenia wymaga, iż w zakresie w jakim zmierzały one do ustalenia odmiennej woli stron umowy kredytu stanowiły one dowód ponad osnowę dokumentu zgodnie z art. 247 k.p.c., a w ocenie Sądu w sprawie nie występowały żadne szczególne okoliczności warunkujące przeprowadzenie tego dowodu. Do ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie wystarczające były dowody przedstawione przez strony postępowania – w skład materiału dowodowego wchodziła bowiem obszerna dokumentacja, potwierdzająca zarówno zawarcie umowy, jak i wystawienie weksla przez pozwanego. Pozwany podpisał swoich pod dokumentacją kredytową, w tym tak pod umową kredytu, wekslem jak i deklaracją wekslową czy pod dyspozycjami przelewu kwot wynikających z umowy kredytu nie kwestionował. Co więcej Sąd miał na uwadze, iż w postępowaniu karnym pozwany wyrokiem został skazany za przestępstwo związane z zawarciem tejże umowy, Sąd karny uznał, iż zawarcia umowy kredytu między stronami doszło. Z tożsamyh względów Sąd za nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy uznał zeznania świadka F. M. zawnioskowane przez pozwanego na fakt ustalenia czy zawierał z pozwanym kiedykolwiek umowę powiernictwa czy znał pozwanego czy otrzymał środki pochodzące z umowy kredytu udzielonego pozwanemu w grudniu 2013 roku. To jakie motyw i pobudki kierowały pozwanym w ramach czynności prawnej w postaci analizowanej umowy kredytu, w tym jakie były jego dyspozycje związane z tą umową kredytu nie miały znaczenia w kontekście oceny ważności i skuteczności zawartej przez strony umowy kredytu i zobowiązania pozwanego jako kredytobiorcy do zwrotu kwoty zaciągniętego kredytu wraz z należnościami ubocznymi.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo, jak zasadne, zasługiwało na uwzględnienie w całości. W konsekwencji, Sąd utrzymał w całości nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu nakazowym w dniu 12 maja 2021 roku w sprawie III Nc 318/20. Zgodnie bowiem z art. 493 § 4 k.p.c., jeżeli zachodzą podstawy do odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania, sąd z urzędu postanowieniem uchyła nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie rozstrzygnięcie. W innym przypadku sąd wydaje wyrok, którym w całości lub części utrzymuje nakaz zapłaty w mocy albo go uchyła i orzeka o żądaniu pozwu.

W niniejszym postępowaniu powód powoływał się na okoliczność, iż znajduje się on w posiadaniu weksla własnego na kwotę 1.536.481,23 złotych wystawionego przez K. W.. Weksel został wystawiony jako niezupełny (in blanco) oraz wydany przez pozwanego na zabezpieczenie spłaty zobowiązania wynikającego z umowy kredytu zabezpieczonego hipoteką nr (...) datowanej na dzień 18 grudnia 2013 roku, a podpisanej 20 grudnia 2013 roku.

Po pierwsze, należy wskazać, że weksel jest dokumentem formalnym, który prawnie powstaje przez ścisłe przestrzeganie wymaganych przez prawo formalności. Weksel musi być wystawiony pod rygorem nieważności w formie i według treści przepisanej prawem wekslowym (zob. M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018).

Art. 101 Prawa wekslowego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 282) wskazuje elementy, jakie powinien zawierać weksel własny. W konsekwencji, weksel powinien zawierać:

1. nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
2. przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;

3. oznaczenie terminu płatności;
4. oznaczenie miejsca płatności;
5. nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
6. oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksłu;
7. podpis wystawcy weksłu.

W myśl art. 102 Prawa wekslowego, nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących. Weksel własny bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem. W braku osobnego oznaczenia, miejsce wystawienia weksłu uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania wystawcy. Weksel własny, w którym nie oznaczono miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu, podanym obok nazwiska wystawcy.

Zgodnie z art. 103 Prawa wekslowego, do weksła własnego stosuje się przepisy o wekslu trasowanym, o ile z istotą weksła własnego nie zostają w sprzeczności i dotyczą: indosu; płatności; zapłaty; zwrotnego poszukiwania z powodu niezapłacenia; zapłaty przez wyręczenie; odpisów; zmian; przedawnienia; dni świątecznych, obliczania terminów i zakazu dni ulgowych; sposobu uwierzytelniania podpisów osób niepiśmiennych lub niemogących pisać; roszczenia z tytułu niesłusznego zbogacenia; kolizji ustaw; weksli zaginionych. Również stosuje się do weksła własnego przepisy o wekslu płatnym u trzeciego lub w innej miejscowości, niż miejsce zamieszkania trasata, o zastrzeżeniu odsetek, o różnicach w oznaczeniu sumy wekslowej, o skutkach podpisu, złożonego w warunkach, przewidzianych w art. 7, o skutkach podpisu osoby, działającej bez pełnomocnictwa albo przekraczającej jego granice, o wekslu in blanco oraz o protestach z tą różnicą, że protest ma być dokonany przeciw wystawcy.

Art. 104 Prawa wekslowego odnosi się do odpowiedzialności wystawcy weksła i wskazuje, że odpowiedzialność wystawcy weksła własnego jest taka sama, jak akceptanta weksła trasowanego. Weksle własne, płatne w pewien czas po okazaniu, powinny być w terminach, oznaczonych w art. 23, przedstawione celem zaznaczenia wizy przez wystawcę. Termin po okazaniu biegnie od daty wizy, podpisanej przez wystawcę na weksłu. Jeżeli wystawca wzbrania się umieścić wizę lub zaopatrzyć ją datą, odmowę należy stwierdzić protestem (art. 25); od daty protestu biegnie termin, w jaki po okazaniu weksel był płatny.

Zgodnie z art. 10 Prawa wekslowego, jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis art. 10 dopuszcza więc możliwość wystawienia weksła niepełnego (in blanco) i jego późniejszego uzupełnienia.

Najbardziej klasyczną formą weksła in blanco jest blankiet wekslowy, w treści którego jest użyte słowo "weksel", opatrzone podpisem wystawcy lub też czysta kartka papieru, na której wpisane jest słowo "weksel" zaopatrzone w podpis któregokolwiek z dłużników wekslowych, złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Na wekslu in blanco oprócz podpisu mogą znajdować się inne elementy weksła przez prawo wymagane, jak np. data płatności, suma wekslowa słowami lub cyframi, nazwisko remitenta, a także elementy dodatkowe niewymagane przez Prawo wekslowe, jak dodatkowe klauzule wekslowe, tj. oznaczenie domicyliata, wprowadzenie zakazu indosowania, klauzula "bez protestu". Na wekslu niepełnym mogą złożyć podpisy również osoby biorące udział w stosunku wekslowym, np. poręczyciel lub indosant. Wręczeniu weksła in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksła. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksła jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksła in blanco. Z brzmienia art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron. Prawo wekslowe nie precyzuje formy, ani treści porozumienia, pozostawiając kwestię tę woli stron. Porozumienie może być zawarte w dowolnej formie zarówno pisemnej, jak i ustnej, a nawet w sposób dorozumiany. Treść

porozumienia wyznaczają granice swobody umów (M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018).

W stanie faktycznym niniejszej sprawy pozwany K. W. był niewątpliwie wystawcą weksla własnego in blanco, który został następnie uzupełniony przez powoda na kwotę 1.536.481,23 złotych. Weksel zabezpieczał jak wynikało z treści deklaracji wekslowej z dnia 20 grudnia 2013 roku wierzytelności tak w zakresie zwrotu kapitału jak i należności ubocznych- w tym odsetek i innych opłat związanych z tym kredytem przysługujące powodowi względem pozwanego z tytułu Umowy kredytu zabezpieczonego hipoteką Nr (...). W ocenie Sądu weksel własny złożony do akt sprawy spełniał wszelkie warunki formalne, warunkujące ważność weksla, przewidziane przez przepisy Prawa wekslowego.

W szczególności podkreślić trzeba, że weksel zawierał w swej treści nazwę "weksel", oznaczenie osoby, na której rzecz zapłaćta ma zostać dokonana ((...) w W.), oznaczenie sumy wekslowej w wysokości 1.536.481,23 złotych, oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla (10 grudnia 2013 roku w W.), jak również podpis wystawcy weksla.

Podkreślenia wymaga, iż wystawienie weksla, stwarza domniemanie istnienia wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika, gdy tymczasem w braku weksla dowód istnienia i wysokości wierzytelności obciąża wierzyciela (vide Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 listopada 2009 r. V CSK 129/09 Lex nr 688047). A zatem zgodnie z powołanym wyżej orzeczeniem, ciężar dowodu przeciwko domniemaniu istnienia zobowiązania wekslowego (ciężar dowodu przeciwnego), obciąża dłużnika, a więc wystawcę weksla. Zatem to na stronie pozwanej spoczywał w niniejszej sprawie ciężar dowodu, że jej zobowiązanie nie istnieje lub istnieje w innej od wskazanej w wekslu wysokości. (vide: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 października 2010 r. IV CSK 109/10 – Lex nr 898262 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 27 września 2012 r. VI ACa 383/12 – Lex nr 1223497). Godzi się zauważyć, że podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. Nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniających uzupełnienie weksla, przerzucać na wierzyciela wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00, OSNC 2001/6/89, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu dnia 13 lipca 2005 r., I ACa 23/05, Lex Polonica nr 1287669). Podkreślić należy, że zobowiązanie wynikające z treści weksla nie może być uważane za instytucję prowizoryczną, niepewną ze względu na możliwość łatwego jej wzruszenia przez strony lub jedną z nich (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1990 roku, II CR 420/90, LEX nr 9036), w sferze stosunków prawnych, zwłaszcza tam, gdzie silnie zaznacza się dążenie do maksymalizacji ochrony autonomii woli podmiotu dokonującego czynności.

Wskazać należy, iż strona pozwana nie sprostała wykazaniu okoliczności, iż jej zobowiązanie nie istnieje. W ocenie Sądu weksel wypełniony został zgodnie z deklaracją wekslową podpisaną przez pozwanego w dniu 20 grudnia 2013 roku i znajdował pokrycie w stosunku podstawowym łączącym strony, w efekcie zarzut pozwanego w tym zakresie uznany został przez Sąd za niezasadny.

Odnosząc się do zarzutów co do ważności stosunku podstawowego i treści zawartego przez strony porozumienia wekslowego podnoszonych przez pozwanego, Sąd zważył, co następuje.

Zdaniem Sądu brak było podstaw do uznania mowy kredytu za nieważną w rozumieniu art. 58 § 1 k.c.

Po pierwsze Sąd uznał, iż w dniu 20 grudnia 2013 roku- w dacie złożenia przez pozwanego podpisu pod umową kredytu datowaną na 18 grudnia 2013 roku doszło do zawarcia między stronami ważnej umowy kredytu, która przez (...) została wykonana zgodnie z dyspozycjami pozwanego, jak również wykonana została przez pozwanego w pewnym zakresie- choćby co do ustanowienia zabezpieczeń przewidzianych w umowie- w tym weksla, przystąpienia do umowy ubezpieczenia, a także częściowo spłaty kredytu (spłata w kwocie 63.399 zł dokonana w dniu 30 lipca 2014 roku).

Jak wynikało z § 9 umowy zabezpieczeniem umowy kredytu jest między innymi weksel in blanco. W § 9 ust. 9 postanowiono, iż kredytobiorca wystawi i wręczy (...) w chwili zawierania umowy weksel in blanco, opatrzony klauzulą „nie na zlecenie” lub inną równoznaczną jako zabezpieczenie terminowej spłaty kredytu. W przypadku nieterminowej spłaty kredytu kredytodawca ma prawo wypełnić weksel, w tym opatrzyć go datą i miejscem płatności i przystąpić

do jego realizacji do sumy odpowiadającej zadłużeniu (niespłaconej kwocie kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami). Weksel jest płatny w dniu i miejscu oznaczonym przez kredytodawcę według jego uznania. Miejsce przedstawienia weksla do zapłaty zostanie określone przez kredytodawcę w wezwaniu do zapłaty. Po wygaśnięciu zobowiązania z tytułu umowy (...) miał zwrócić weksel kredytobiorcy; kredytobiorca zobowiązał się odebrać weksel za pokwitowaniem w terminie 30 dni od daty całkowitej spłaty kredytu i wyraził zgodę na jego jednostronne zniszczenie przez (...) w przypadku nieodebrania weksla w powyższym terminie.

Pozwany, odwołując się do stosunku podstawowego wskazywał, iż umowa została zawarta dla pozorów. W znacznej zaś mierze – zdaniem pozwanego – korzyść uzyskana w ramach pozornej umowy kredytowej przypadła osobom trzecim, a nie pozwanemu. Argumentacji pozwanego w tym zakresie nie sposób było podzielić.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Powyższy przepis określa następstwa rozbieżności pomiędzy zakomunikowanym na zewnątrz, wobec osób trzecich, zamiarem wywołania określonych skutków prawnych a rzeczywistą intencją wywołania skutków prawnych, obecną u nadawcy takiego komunikatu, a jednocześnie znaną i akceptowaną przez jego adresata. Zamiar zakomunikowany na zewnątrz powyższy przepis określa jako oświadczenie woli złożone dla pozorów. Trzymając się tej terminologii, można posłużyć się dodatkowo określeniem osoby składającej oświadczenie dla pozorów oraz adresata pozornego oświadczenia. Rozbieżność między oświadczeniem woli złożonym dla pozorów a rzeczywistą intencją wywołania skutków prawnych może polegać albo na tym, że intencji takiej w ogóle brak (np. składający oświadczenie woli dla pozorów w ogóle nie chce, by to oświadczenie woli wywołało skutki prawne, a adresat tego oświadczenia się na to zgadza, mimo że w oświadczeniu złożonym dla pozorów określono skutki typowe dla umowy sprzedaży), albo na tym, że intencja ta obejmuje wywołanie innych skutków prawnych niż te wyrażone w treści pozornego oświadczenia woli (np. składający oświadczenie dla pozorów oraz jego adresat chcą powstania skutków prawnych właściwych dla umowy sprzedaży, treść pozornego oświadczenia woli wskazuje jednak na skutki umowy darowizny). Pierwszy rodzaj rozbieżności doktryna nazywa pozornością bezwzględną, (jej rezultatem jest dokonanie tzw. czynności prawnej symulowanej). Drugi – określa się jako dokonanie czynności prawnej dyssymulowanej albo symulację względną lub pozorność względną albo kwalifikowaną (zob. E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2021).

Podzielić należy również pogląd, że nie ma pozorności tam, gdzie dokonujący czynności prawnej (nawet działając w imieniu własnym i na swoją rzecz) dokonuje jej - choćby za wiedzą i zgodą drugiej strony - dla osoby trzeciej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 czerwca 1971 r., II CR 250/71).

W ocenie Sądu, uwzględniając okoliczności towarzyszące zawarciu umowy kredytu i jej wykonywania przez strony, umowa kredytu zawarta pomiędzy stronami nie mogła zostać zakwalifikowana jako czynność prawna pozorna. Nie miało przy tym znaczenia, iż motywem jej zawarcia był zamiar popełnienia przez pozwanego przestępstwa, jak i fakt jaką korzyść majątkową z jego popełnienia faktycznie uzyskał, w tym iżby zamykała się ona w kwocie 8.000,00 zł. Umowa ta, zdaniem Sądu została w sposób prawidłowy zawarta, jak również została w wyżej wskazanym zakresie wykonana przez obie strony umowy. Okoliczność, iż kwota udzielonego kredytu – niezgodnie z jej postanowieniami – została przez pozwanego następnie przekazana – przelana przez (...) w W. w wykonaniu złożonej przez pozwanego dyspozycji na rachunek jakiejś innej osoby, nie może świadczyć o tym, iż umowa została zawarta dla pozorów. Wręcz przeciwnie, obie strony – w tym pozwany – dążyły do zawarcia umowy kredytu i następnie przystąpiły do jej realizacji – w tym pozwany złożył wniosek kredytowy, podpisał umowę kredytu, wystawił weksel i przystąpił do ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami umowy, dokonał częściowej spłaty kredytu, a powód wypłacił kwotę kredytu zgodnie z dyspozycją złożoną przez pozwanego. Zaznaczyć należy, iż wbrew twierdzeniom pozwanego treść zebranego w sprawie materiału dowodowego definitywnie przeczy, by wolą stron umowy kredytu - w tym (...) w W. było, aby pozwany nigdy miał swojego zobowiązania wynikającego z umowy kredytu nie wykonywać. Pozwany po stwierdzeniu przez (...) w W., iż nie realizuje on zobowiązań z umowy kredytu, wielokrotnie od 2014 roku wzywany był przez

kredytodawcę do spłaty zaległych płatności wynikających z umowy kredytu. Kwestia zaś przekazania przez pozwanego środków pochodzących z tejże umowy osobie trzeciej jest zaś kwestią wtórną i drugorzędną i obciąża wyłącznie pozwanego, który godził się na to, iż środki z umowy kredytu w taki a nie inny sposób zadysponuje. Sam fakt, iż motywem pozwanego, pobudką kierującą pozwanym przy zawarciu tej umowy kredytu było popełnienie przez pozwanego przestępstw stypizowanych w art. 286 i 297 k.k., w tym oszustwa, nie pozbawia umowy kredytu przymiotu ważności. Wskazać w szczególności należy, iż wykorzystanie kredytu przez kredytobiorcę na inny cel niż wskazany w umowie nie sprawia, że umowa staje się nieważna. Okoliczność taka może stanowić co najwyżej podstawę do wypowiedzenia umowy przez kredytodawcę, sama umowa pozostaje ważna. W konsekwencji, w ocenie Sądu, strony miały zamiar wywołania skutków prawnych wiążących się z zawarciem umową kredytu. Należy bowiem odróżnić złożenie oświadczeń woli składających się na treść danego stosunku prawnego od motywacji przemawiającej za zawarciem danej umowy (motywacją tą może być chęć popełnienia przestępstwa, co jednakże nie kreuje treści samego stosunku prawnego). Umowa ta nie kryła przy tym w sobie żadnego aktu dysymulowanego.

Nie sposób było przy tym uznać, by bezwzględną nieważność umowy kredytu powodowało, iż jednocześnie wypełniała ona znamiona czynu zabronionego- przestępstwa określonego w art. 286 i 297 k.k., za które pozwany został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim. Podkreślenia wymaga, iż z treści wyroku karnego definitywnie wynika, iż ważność umowy kredytu nie była kwestionowana, a status pokrzywdzonego w postępowaniu karnym przysługiwał właśnie (...) w W..

W tym względzie podzielić należało stanowisko zaprezentowane w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2021 r. (V CSKP 59/21, opubl. MonPrBank (...)), zgodnie z którym nie można w sposób generalny podzielić zapatrywania, że sam fakt dopuszczania się czynu zagrożonego sankcją karną jest przyczyną obligatoryjnego ustalenia nieważności czynności prawnej. Jak celowo wskazał Sąd Najwyższy takie założenie o współwystępowaniu w okolicznościach sprawy sankcji karnej i sankcji cywilnej, w postaci nieważności czynności prawnej, pomija podmiotowe i przedmiotowe różnice dotyczące stosowania ww. sankcji. Co się tyczy pierwszego z tych aspektów, wypada zauważyć, że sankcje karne wymierzane są osobom, które dopuściły się czynu przestępnego. Stosunki cywilnoprawne są natomiast zwykle dwustronne, toteż proste przeniesienie negatywnej, prawnokarnej oceny takiego zachowania na sferę stosunków prawa cywilnego, ze skutkiem zastosowania sankcji cywilnoprawnej w odniesieniu do obu stron stosunku prawnego, mogłoby dotknąć również podmioty, co do których nie tylko brak było podstaw do poniesienia odpowiedzialności karnej, lecz nawet które były pokrzywdzone przestępstwem. Podstawowe znaczenie ma natomiast okoliczność, że prawo cywilne samodzielnie określa przyczyny nieważności czynności prawnej, posługując się własnymi przesłankami uzasadniającymi eliminację danej czynności z obrotu prawnego. Negatywna, prawnokarne ocena zachowania podmiotu prawa może współwystępować z zastosowaniem sankcji cywilnoprawnej, nie jest to jednak regułą. Ocenie z perspektywy sprzeczności z ustawą lub zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 1 i 2 k.c.) podlega treść czynności prawnej lub jej cel - dalszy skutek, w przypadku czynności prawnych dwustronnych wspólny dla obu stron czynności lub dla jednej z nich, lecz wiadomy także drugiej stronie.

Pojęcie czynności prawnej sprzecznej z prawem odnosi się do jej treści, a nie do okoliczności jej zawarcia, z którymi prawo karne wiąże sankcje prawnokarne. Jak trafnie wskazuje się w doktrynie, nie ma automatycznego sprzężenia nieważności umowy na podstawie art. 58 § 1 k.c. z penalizacją zachowań dotyczących okoliczności zawarcia umowy. (v. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 stycznia 2022 r. I ACa 566/21, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r. sygn. akt II CSK 557/12) Jak celowo wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu tego wyroku jednym z podstawowych celów wprowadzenia do porządku prawnego art. 58 § 1 KC jest ochrona obrotu prawnego przed działaniami sprzecznymi z prawem. Przyjęcie koncepcji o nieważności takiej czynności prawnej stanowiłoby rażące zaprzeczenie temu celowi, albowiem wykorzystanie instrumentu chroniącego przed szkodą prowadziłoby do jej multiplikacji. Co więcej, beneficjentem tego byłaby osoba, która świadomie doprowadziła do zawarcia umowy dla celu przestępczego. Gdy okoliczności powyższe zestawić w wyjątkowością stosowania sankcji nieważności czynności prawnej i priorytetu takiej jej interpretacji, która pozwoli zachować ważność czynności, wszelkie zarzuty skarżącego w tym względzie uznać należy za chybione

W okolicznościach niniejszej sprawy uwzględniając powyższe ustalenia, jak i fakt, że to pozwany nie miał woli i zamiaru realizując działając w ramach z góry powziętego zamiaru wykonania w pełnym zakresie umowy kredytu, a swoim działaniem doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) w W.- kredytodawcę, który swoje zobowiązanie wynikające z tej umowy kredytu wykonał brak było podstaw do uznania, by czynność prawna była z tej przyczyny nieważna zgodnie z art. 58 § 1 k.c. Nie sposób było w tym uznać, by wolą (...) w W. było dokonanie na rzecz pozwanego przysporzenia tytułem darmym.

W tym zakresie Sąd w całości podziela stanowisko wyrażone przez powoda, iż jedyna właściwa wykładnia art. 58 k.c. opierać musi się na zasadzie spójności aksjologicznej systemu prawa, w tym prawo karne nie może niweczyć funkcji prawa cywilnego, a w tym przypadku powodować nieważności umowy, której ważność jest tak doniosła z punktu widzenia interesów pokrzywdzonego przestępstwem i konieczności zapewnienia pewności obrotu gospodarczego.

Kolejno nie sposób było, uwzględniając okoliczności towarzyszące dokonaniu analizowanej czynności prawnej uznać, by umowa była nieważna na podstawie art. 58 § 2 k.c. jako naruszająca zasady współzycia społecznego. Ponownie podkreślić należy, iż pozwany godził się na to, aby pozyskane z pożyczki środki przekazać innej osobie i zdaniem Sądu, jako osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, świadomie przyjął na siebie konieczność zwrotu środków z umowy kredytu. Zdaniem Sądu rację ma powód, iż to przyjęcie koncepcji bezwzględnej nieważności umowy kredytu byłoby całkowicie niedopuszczalne z punktu widzenia zasad współzycia społecznego.

Reasumując, Sąd uznał, iż umowa kredytu była ważną czynnością prawną.

W dalszej kolejności, pozwany nie wykazał, ażby umowa kredytu została w sposób nieskuteczny wypowiedziana. Pozwany – przed wypowiedzeniem przez powoda umowy kredytu – był wielokrotnie wzywany do uregulowania należności z tejże umowy.

Pozwany powoływał się przy tym na okoliczność, iż powód nie sprostął obowiązkom ciążącym na nim na podstawie ustawy Prawo bankowe. Zgodnie z art. 75c ustawy Prawo bankowe, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych (ust. 1). W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (ust. 2). Art. 75c dodany został przy tym ustawą z dnia 25.09.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854), która weszła w życie 27.11.2015 r. Pismem zaś z dnia 15 grudnia 2015 roku powód skierował do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty, wskazując, iż łączna wysokość zaległego zadłużenia wynosi 260.523,26 złotych. Redagując rzeczony list powód nie miał jednakże obowiązku stosowania się do art. 75c ustawy Prawo bankowe. Zgodnie bowiem z art. 12 ustawy z 25 września 2015 roku banki oraz (...), w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, miały dostosować swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. W konsekwencji obowiązek zastosowania art. 75c cytowanej ustawy powstał od dnia 27 grudnia 2015 roku. Na chwilę przesłania pozwanemu ostatecznego wezwania do zapłaty, poprzedzonego co istotne kilkoma wcześniejszymi wezwaniem do uregulowania zaległości, w których również informowano pozwanego o tym, iż kredytodawca może wypowiedzieć umowę kredytu, (...) w W. nie miał więc obowiązku informowania kredytobiorcy o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Nie sposób było zatem uznać, by konieczne było przed wystosowaniem przez powoda do pozwanego pisma z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy kredytu ponownego wezwania z informacją zgodnie z art. 75 c ustawy Prawo bankowe. W konsekwencji późniejsze wypowiedzenie umowy w dniu 10 lutego 2016 roku było jak najbardziej skuteczne. Co istotne przy tym art. 75 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 roku nie warunkował skuteczności czy ważności wypowiedzenia umowy kredytu od uprzedniego zastosowania trybu z art. 75c ustawy – zgodnie bowiem z art. 75 ust. 1 w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej. Co istotne wypełnione zostały wszystkie warunki umowne warunkujące wypowiedzenie umowy przez powoda.

Zauważenia przy tym wymaga, iż pozwany nie był tak przed jak i po wypowiedzeniu umowy kredytu zainteresowany uregulowaniem zadłużenia z umowy kredytu na rzecz powoda, co wyraził wprost w piśmie z dnia 10 czerwca 2020 roku, w którym poinformował powoda, iż jego odpowiedzialność z tytułu wziętego kredytu została ustalona wyrokiem Sądu karnego na kwotę 8000 zł, więc wezwania do zapłaty kierowane do niego uznaje za bezzasadne.

Podkreślić należy również, iż przyjąć należało, że doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytu przez powoda pozwanemu z dniem upływu daty drugiej awizacji przesyłki zawierającej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu a zatem z dniem 4 marca 2016 roku (k. 64), zgodnie z art. 61 § 1 k.c.

Skuteczne złożenie oświadczenia woli następuje przy tym także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, albowiem doszła do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać. Wystarczające jest, aby oświadczenie woli doszło do adresata w sposób stwarzający mu realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia. Nie wymaga się badania, czy adresat rzeczywiście zapoznał się z oświadczeniem woli, lecz weryfikuje się, czy istniała taka możliwość. Złożenie oświadczenia woli ma miejsce także wtedy, gdy adresat, mając możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podejmuje przesyłki pocztowej zawierającej to oświadczenie (wyr. SA w Białymstoku z 31.1.2019 r., I ACa 673/18, L.).

Pismo z 10 lutego 2016 roku przesłane zostało bowiem na prawidłowy adres zamieszkania pozwanego, a pozwany w czasie dwukrotnej awizacji tej przesyłki – do 4 marca 2016 roku gdy nastąpił jej zwrot do nadawcy miał możliwość zapoznania się z jej treścią, od czego jednak odstąpił, co jednak pozostawało bez znaczenia dla oceny, iż doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytu.

Pozwany podnosił także zarzut przedawnienia, w tym wypełnienia weksla mimo upływu terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

Odnosząc się do zarzutu nieprawidłowego wypełnienia weksla z uwagi na przedawnienie należy wskazać, że stosownie do art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Jak wskazuje jednakże zdanie drugie art. 118 k.c., koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Wskazać przy tym należy, iż zgodnie z art. 5 ust. 1 Ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 r., do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (co miało miejsce 9 lipca 2018 roku) i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Uwzględniając 30 dniowy termin wypowiedzenia umowy kredytu początek biegu przedawnienia całej należności z umowy kredytu przypadał więc na dzień upływu okresu wypowiedzenia i postawienia całej należności w stan natychmiastowej wymagalności, co nastąpiło 4 kwietnia 2016 roku. Wierzytelność powoda w dniu wejścia rzeczonyj ustawy to jest w dniu 9 lipca 2018 roku nie była zatem przedawniona.

W konsekwencji, roszczenie strony powodowej o zwrot całego kredytu wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami, przy uwzględnieniu znowelizowanej treści art. 118 k.c., mogłoby przedawnić się po upływie trzech lat ze skutkiem na koniec roku kalendarzowego, a więc dopiero z dniem 31 grudnia 2019 roku. Mając na względzie to, iż weksel został przez powoda wypełniony w dniu 6 września 2019 roku, a pozwany został wezwany do jego wykupu pismem z dnia 6 września 2019 roku, nie ulega wątpliwości, że weksel został przez powoda wypełniony przed upływem okresu przedawnienia stosunku podstawowego, na zabezpieczenie którego weksel został wystawiony.

Podkreślenia także wymaga, że jako niezasadny ocenił Sąd zarzut, jakoby doszło do wcześniejszego przedawnienia wierzytelności powoda z tytułu części niespłaconych w toku trwania umowy kredytowej rat, a nawet jeżeli tak to w jakiej konkretnie wysokości- ciężar dowodu w tym zakresie co należy przypominieć spoczywał na pozwanym. W ocenie Sądu uwzględniając, iż świadczenie kredytobiorcy z umowy kredytu nie jest świadczeniem okresowym, jak również brzmienie § 12 ust. 1 umowy kredytu, na skutek upływu terminu wypowiedzenia umowy kredytu cała kwota zaległych

i niespłaconych rat wraz z odsetkami oraz innymi należnościami stała się wymagalna, w efekcie termin przedawnienia liczyć należało od dnia 4 kwietnia 2016 roku.

Nie doszło również do przedawnienia wierzytelności wekslowej- pozew wniesiony w niniejszej sprawie przerwał bowiem termin przedawnienia wynikający z art. 70 ustawy Prawo wekslowe.

Następnie Sąd uznał, za bezpodstawne kwestionowanie przez pozwanego żądania powoda co do wysokości. Przy tym w razie zakwestionowania poprawności wypełnienia weksła, dłużnik może domagać się przedstawienia wyliczenia kwoty wekslowej w celu weryfikacji zgodności uzupełnienia weksła. Powód winien zatem podać nie tylko sumę zadłużenia, ale również wyliczy i wskaże, co składa się na sumę. Bez tego pozwany nie jest w stanie wykazać niezgodności sumy wekslowej z zawartym porozumieniem. Jeżeli natomiast wierzytelność zostanie w taki sposób określona wówczas dopiero udowodnienie przez pozwanego, na którym spoczywa w tym zakresie ciężar dowodu, w postępowaniu nakazowym opartym na wekslu gwarancyjnym in blanco nieistnienia zobowiązania ze stosunku podstawowego spowoduje upadek roszczenia opartego na wekslu. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 2 marca 2005 r akt I ACa 1413/04, LEX nr 166828, OSA 2006/4/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 czerwca 2014 r., I ACa 353/14, LEX nr 166828, OSA 2006/4/10).

Wskazać należy, iż z przedstawionych przez stronę powodową dokumentów, w tym umowy kredytu, operacji na rachunku kredytowym wynika, że wysokość wierzytelności tak z tytułu zadłużenia z kapitału, odsetek umownych kapitałowych i odsetek umownych przeterminowanych jak i kosztów windykacji została prawidłowo określona, co stanowiło podstawę ustaleń faktycznych w tym zakresie. Przy tym w żądaniu objętym sporem strona powodowa uwzględniła spłatę przez pozwanego części zadłużenia dokonaną już po wypełnieniu weksła na skutek realizacji obowiązku naprawienia szkody w kwocie 8000 zł. Pozwany na którym spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu nie wykazał by, a jeżeli tak to w jakim zakresie te wyliczenia zostały przez powoda dokonane w wadliwy sposób, w tym nie twierdził nawet, by poza jednorazową wpłatą na poczet spłaty kredytu dokonaną w trakcie trwania umowy i uiszczeniem 8000 zł po jej wypowiedzeniu, dokonywał innych wpłat, nie twierdził także by spłaty te zostały w niewłaściwy sposób zaksięgowane przez powoda.

Finalnie, w ocenie Sądu, również zasady współzycia społecznego nie mogły przemawiać za oddaleniem powództwa. Pozwany dokonując analizowanej czynności prawnej był w pełni świadomy tego, iż popełnia czyn zabroniony- czego nawet w niniejszym postępowaniu nie kwestionował- doprowadzając do zubożenia (...) w W. na tak znaczną kwotę. W takiej sytuacji to oddalenie powództwa byłoby sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Młody wiek pozwanego w dacie zawarcia umowy kredytowej nie stanowił żadnego przekonywującego argumentu w tym zakresie, jako że pozwany był wówczas osobą dorosłą, posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych, co więcej nie sposób nie zauważyć, iż działał w ramach z góry powziętego zamiaru wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami a co więcej była to jedna z dwóch czynności prawnych dokonanych na szkodę (...) w W. za jakie został skazany, co do wodzi pełnej determinacji i wyrachowania pozwanego przy zawieraniu tej umowy. Takie działanie pozwanego nie mogło być objęte ochroną z art. 5 k.c. Argumentacja zaś pozwanego odnosząca się do skutków wydanego wyroku uwzględniającego powództwo dla postępowania upadłościowego (...) w W., w tym zaspokojeniu jakiego rodzaju należności posłużą ewentualnie uzyskane od niego w wykonaniu tego wyroku środki finansowe, nie miała jakiegokolwiek znaczenia dla oceny zasadności powództwa. Abstrahując od tego, takie stanowisko podważałoby celowość jakichkolwiek działań syndyka masy upadłości zmierzających do odzyskania niespłaconych wierzytelności, sankcjonując de facto bezpowrotnie pokrzywdzenie wierzycieli upadłego. Nie sposób przy tym nie zauważyć, iż pozwany przedstawiając szeroką argumentację mającą służyć uchyleniu się przez niego od konieczności realizacji świadczenia, do którego się zobowiązał podpisując umowę kredytu, nie tylko nie wskazał, kto jego zdaniem winien zatem środki finansowe, które niewątpliwie z majątku (...) w W. wskutek popełnionego przez niego przestępstwa ubyły, spłacić, lecz z jego stanowiska wynika, że de facto nikt nie musi tego zobowiązania spełniać.

Sąd orzekł o odsetkach na podstawie art. 48 Prawa wekslowego. Odsetki od kwoty 1.536.481,23 złotych zostały zasądzone od dnia 1 października 2019 roku to jest od dnia następnego po dniu płatności weksła wyznaczonym na 30 września 2019 roku, do dnia 27 listopada 2019 roku, stanowiącej datę uiszczenia przez powoda kwoty 8.000,00

złotych zasądzonego na mocy wyroku sądu karnego), natomiast od kwoty 1.528.481,23 złotych od dnia 28 listopada 2019 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Mając na uwadze brzmienie powyższego przepisu, Sąd zasądził od pozwanego, który przegrał niniejszy proces w całości, na rzecz powoda kwotę 3.600 złotych tytułem dodatkowej poza zasądzoną w nakazie zapłaty kwoty kosztów procesu. Zgodnie bowiem z § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie, stawka minimalna wynosiła przy wartości przedmiotu niniejszej sprawy – 10.800,00 złotych. Sąd wziął jednak pod uwagę to, iż na mocy samego nakazu zapłaty na rzecz powoda została zasądzona kwota 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w kwocie tychże kosztów Sąd uwzględnił również opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Sędzia Ewa Suhecka-Bartnik